

M/s. Niemla Textile Finishing Mills (P.) Ltd., Chheharta (Amritsar)
 v. The Commissioner of Income-Tax Delhi (Central) New Delhi
 (D. K. Mahajan, C.J.)

(ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1957 ਦਾ LXVII ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(16) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 20 ਫਰਵਰੀ, 1974 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1217-2-1-ਬੀ-II-74/6722 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਮਕੀਨ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1)। ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(17) ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ Glg/SP/Auc/1173/73-74/3075-C, ਮਿਤੀ 22 ਫਰਵਰੀ, 1974 ਨੂੰ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਮਕੀਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵੀ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਨਿਲਾਮੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(18) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਲੀਜ਼ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਕੰਸੈਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1964 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਜਾਂ 1957 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ।

(19) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡੀ ਚਿਲੇਨ, ਜੇ. -ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰੈਫਰੈਂਸ

ਡੀਕੇ ਮਹਾਜਨ, ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਪੀ: ਐਸ: ਪੱਟਰ, ਜੇ:

ਮੈਸਰਜ਼ ਨੀਮਲਾ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮਿਲਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ,

ਛੇਹਰਟਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ I),— ਬਿਨੈਕਾਰ

ਬਨਾਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1 1973 ਦੀ TR 9.

7 ਮਈ 1974 ਈ.

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1961 ਦਾ 43)— ਧਾਰਾ 271 (1)(c) ਅਤੇ 274(2)— ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ— ਕੀ ਖੁਦ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ— ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ— ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਆਮਦਨ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ— ਉਸ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ— ਕੀ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮ ਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 271 (1) ਸਿਰਫ ਦੋ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਹ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਗਲਤ ਦਰ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸਾਬਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਾਲ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨੀ ਛੁਪਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਗਲਤ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਲੇਟ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਮਾਲੀ ਕੋਲ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅਸਲ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਹਨ ਪਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਗਲਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 274(2) ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। 1,000 ਨੂੰ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 271(1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 274 ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਆਮਦਨ ਛੁਪਾਉਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਉੱਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਠ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ ਐਕਟ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਧਾਰਾ 274 (2) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕੇਸ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਯੋਗ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਥੇ ਇਹ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ। 1,000 ਇਸ ਲਈ ਜਿਥੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਰਕਮ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਕਮ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਗੁਪਤ ਆਮਦਨੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਐਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 256 (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ, 27 ਦਸੰਬਰ, 1972 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਰਾਏ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1961-62 ਲਈ 17 ਅਕਤੂਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ITA ਨੰਬਰ 1360 ਆਫ 1968-69 (1970-1971 ਦਾ RA ਨੰ. 85) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਇਆ :

- (1) ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 271 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ?
- (2) ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 8,000, ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। 69,228 ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਵਸਤੂ ਵਜੋਂ? ਅਤੇ
- (3) ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ 10000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਜੋੜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਾਮ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 35,419 ਅਤੇ ਰੁ. ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ 6,800 ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ. 6,800 ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਸੂਲਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕਨਸੀਲਮੈਂਟ ਦੀ ਵਸਤੂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ?

ਕੇਐਲ ਕਪੂਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਡੀਐਨ ਅਗਰਵਾਲ ਨਾਲ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਨ.ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਡੀਐਨ ਅਵਸਥੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, (ਐਸ. ਐਸ. ਮਹਾਜਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ)।

ਨਿਰਣਾ

M/s. Niemla Textile Finishing Mills (P.) Ltd., Chheharta (Amritsar)
 v. The Commissioner of Income-Tax Delhi (Central) New Delhi
 (D. K. Mahajan, C.J.)

ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਸੀ.ਜੇ.- ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1961-62 ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੋਟ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਛੁਪਾਈ। 8,000/- ਅਣਦੱਸੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 271(1)(c) ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕਿਉਂਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। 1,000/- ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 274(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਫਰਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। 69,228/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। 8,000/-। ਉੱਚੇ ਹੀ, ਉਸ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ। 25,000/-। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ

ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, 8,000/- ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 3,000 ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, 5,000/-, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਨਵਰ ਅਲੀ (1) ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਨੇ ਅਣਦੱਸੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ। 69,228/- ਤੋਂ ਰੁ. 35,419/- ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜੋੜੀ ਗਈ। 6,800/- ਜੋ ਕਿ ਫਰਮ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 256(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ:

- (1) ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 271(1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ?
- (2) ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 8,000/-, ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮ - ਮਿਸ਼ਨਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। 69,228/- ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਵਸਤੂ ਵਜੋਂ ਅਤੇ
- (3) ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਜੋੜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ। 35,419/- ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ 6,800/- ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। 6,800/- ਨੂੰ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਸੂਲਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ?

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਨਸੀਲਮੈਂਟ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। 8,000/-। ਇਸ ਲਈ, ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 274(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ।

- * ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ।.....

(1) (1970) 76 ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 696.

ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271(1) (ਸੀ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਛੁਪੀ ਆਮਦਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਰਕਮਾਂ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271 (1)(c) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 274(2) ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਨ:

ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ-

(a)

(ਬੀ)

(c) ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਛੁਪਾਏ ਹਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਗਲਤ ਵੇਰਵੇ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ-

(i)

(ii)

“(iii) ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਰਕਮ ਜੋ ਵੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਜੋ ਕਿ ਰਕਮ ਦੇ ਡੇਢ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਟੈਕਸ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ,

274 (2) ਧਾਰਾ 271 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (iii) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਭੇਜੇਗਾ, ਜਿਸ ਕੋਲ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271(1) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਆਮਦਨ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 (1) ਅਤੇ 143 (2) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਗਲਤ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇੰਸਪੈਕਟਿੰਗ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ

M/s. Niemla Textile Finishing Mills (P.) Ltd., Chheharta (Amritsar)
v. The Commissioner of Income-Tax Delhi (Central) New Delhi
 (D. K. Mahajan, C.J.)

ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨੀ ਛੁਪਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਗਲਤ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੋਲ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਗਲਤ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 274(2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 1,000/- ਜੋ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੇ ਕੀਤਾ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਟੈਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਭੇਜੇਗਾ, ਜਿਸ ਕੋਲ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 274 (2) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271 (1) (ਸੀ) ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀ ਹੈ, ਚਿੰਤਾ _ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 274, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ, ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271(1) ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271(1) ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋਵੇਗਾ

ਕਿ ਆਮਦਨ ਛੁਪਾਈ ਗਈ ਹੈ ਆਦਿ, ਤਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਿੰਗ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271(1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 274(2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 274 (2) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੁ. 8,000/- ਕੋਈ ਛੁਪੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਨਿਆਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। 69,228/- ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੰਸ: - ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ "ਸੁਓ ਮੋਟੂ" ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ। ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਟਰਮੀਨਸ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ, ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 274 ਬਾਰੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 274 ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਯੋਗ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। 1,000/-। ਜੇ ਵਿਚਾਰ ਅਸੀਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਮ. ਮਾਨਸਵੀ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਇਹ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦ ਬਣਾਏਗੀ।"

(2) ਏਆਈਆਰ 1973 ਐਸਸੀ 22 ;

ਸਰਦਾਰ ਉਮਰਾਓ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ
(ਪੀ.ਐਸ. ਪੱਤੜ, ਜੇ.)

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ. 8,000/- ਜੋ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਬੀ ਐਸ ਜੀ:

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਡੀਕੇ ਮਹਾਜਨ ਸੀ ਜੇ ਅਤੇ ਪੀ ਐਸ ਪੱਟਰ, ਜੇ.

ਸਰਦਾਰ ਉਮਰਾਓ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ।- ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਦਿ।,—ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1969 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 854

ਅਤੇ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ 1974 ਦਾ 2205 ਨੰ.

8 ਮਈ 1974 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ (1887 ਦਾ XVII, 1968 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ I ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ)— ਧਾਰਾ 48 ਅਤੇ 64— *i*Punjab Resumption of Jagirs Act (XXXIX of 1967)- ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਤੇ 5— ਧਾਰਾ 48 ਅਤੇ 64, ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ , ਛੋਟੀਆਂ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣਾ - ਕੀ ਸਤਲੁਜ ਜਾਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ - ਸਰਕਾਰ - ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਛੋਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗੀਰ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, 1887 ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਅਤੇ 64 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1968 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਛੋਟੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੋਧ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੀਆਈਐਸ ਸਤਲੁਜ ਜਾਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਇਹਨਾਂ ਜਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣ ਜਾਂ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸੀਆਈਐਸ ਸਤਲੁਜ ਜਾਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਗੀਰ ਐਕਟ, 1957 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਜਾਗੀਰਾਂ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਗੀਰ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਹੋਲਡਿੰਗ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ